

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, péntek, április 8

Tizenegyedik évfolyam.

Előfizetési felhívás

„KELET” tizenegyedik évfolyamának második, ápril–júniusi évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 „ 50 kr.

Egyszeres ár 6 kr.
Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főútr 4-ik szám.
Hírlapok nem adnak vissza.

MI LEHETNE KOLOSVÁRBÓL.

II.

A város egyetlen disze és büszkesége főtéréből áll. Kevés város olyan szerencsés, hogy annyira kizárólag egy pont körül csoportosítsa összes forgalmát, kereskedelmét, szebb épületeit, nagy városias üzleteit, a hova párhuzamosan valamennyi főutca nyílik, mint épen Kolozsvár. A főtér maga a város, s a mi szépet e téren létesíthetünk, azzal egyszerre emeljük az egész várost.

E térnek ez idő szerint egyetlen disze: egy négyszögű kóhalom, ezéja: hogy hegyes kövezetén a nyári porban szabadon recseghessenek rajta erre arra a kocsik és fiakerek. Igaz, hogy heti és országos vásárok alkalmával diszes fas és ponyvasátrak körül illatos ökök és bivalfogatok egy napi tanyája, melynek aztán emlékeit egy hét alatt is alig tudják eltávolítani a dolgozóház kószosai. A mint a belső közepetében elülhetne ennek a szép kiállításnak a folytatása, épen úgy elérne a Tencsivár és külső közepetűze felé annyival hosszabb sorban, mint a milyen sort ez idő szerint az a vásár a piacon foglal el.

Kolozsvár, mely méltán dicsekedhet intelligenciájával, ha Londontól, Párisztól nem, legalább Budapesttől megtanulhatta volna, hogy a mint ott József nádor, Erzsébet, Ferenc József stb. tereket egy gyönyörű virágos kertet és árnyas ligetűt lehetett alakítani s a vásárt onnan ki lehet a Dunaparra és mellékutczákra szorítani, épen úgy Kolozsvárnak is e kietlen, rideg terét majdnem a kövezet fentartásának költségével áll lehetne varázsolni pompás s úgy közegészségi, mint szépségeti szempontból kívánatos sétatellyel. Ha vízvezeték létesül, szökőkutak állíthatók fel, ezek körül és mellett virágrabatok, árnyas utak a bokrok szegélyeztetelével, padok a pi henőknek, s lenne e sétatelly a város lakosságának legkeresettebb központja.

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Huszonkettődik fejezet.

Ö n z é s.

(Folytatás.)

Kati erre a reggeli behozásával fel, s mivel Emilia s Ellisné ugyanazon perczen hasonlóan beléptek, mindnyájan asztalhoz ültek, s a reggelizés szokatlan némasággal s nyomott hangulatban vette kezdetét; mert Emilia hallotta volt atyjának hevesen kiejtett hangos szavait, s rettegés és nyugtalansággal volt eltelve, míg Ellisné a jelenlévők tekintetéből tisztán látta, hogy valami kellemetlennek kellett kéztük történni.

Mintán mr. Graham, kinek étvágya legkevésbé sem látszott szenvedni kedélyizgalmai által, bőv mértékű reggelijét elfogyasztotta, Ellisnéhez fordult, s egész fennégyességgel felszólította, hogy legyen neki és Emiliának utitársa tervezett utazásuknál, megemlítve azt is, hogy nagy hihetőséggel néhány hetet Havannában is fognak időzni.

Ellisné, ki mindaddig egyetlen szót sem hallott volt még a tervezett utazásról, nagy készséggel és örömmel fogadta el a meghívást, s egész sereg kérdést tett a célbairett utazás, s annak lehető tar-

Ezzel együttesen két más nagy feladat várna megoldásra. Az egyik a zöld-ség, gyümölcs, tej, majorság piac és mészárszékek elhelyezése; a másik a főtemplom körüli épületek lebontása. Két nagy feladat, mely sokkal nagyobb akadályokba ütközik, mint a most említett terv.

A piac eltétele azon nagy oppozíciónál fogva, melyet a piaczköri háztulajdonosok fejtenének ki a miatt, hogy czáltal házaik értéke csökkenne, szinte a lehetetlenségek közé tartozik, de nézetünk szerint Kolozsvár szépítéséhez nem is egészen feltétlenül szükséges a piacnak teljes áthelyezése, hanem igenis szükséges az, hogy a vásár fedett tér alá helyeztessék.

Ez idő szerint az ugynevezett kofák és külvárosi lakosság vagy minden áldott nap messziről felhurcolja egész üzletét, vagy a körül fekvő épületekben fizetnek árucikkjeik és sátraik ideiglenes elhelyezéséért. Nem is szólna a kellemetlenségről, hogy hónapok, esőnek, sárnak vagy a nap égető sugarainak teljesen ki-vannak téve. Ha már most Kolozsvár városa a Párisi Halle Centrale-t miniatűr kiadásban kiépítene, a mint azt valóban minden tisztességre tartó nyugati városban már meg is tették.

Az ily épületben kis nyílt cellája van minden árúnak, mészárosnak, majorság, hal, tojás, vadhus stb. élelmi cikkek eladójának, a csarnoknak vagy oldala vagy teteje van üvegből s vízvezeték gondoskodik a cement talaj tisztaságáról s így természetesen a kinek valami eladni valója van sokkal többre becsüli, nehány krajczárt fizetni naponként egy-egy árus, 3000 frt volna a csarnok jövedelme, a melyből nemcsak a fentartást lehetne fedezni, hanem törlesztési kamatokkal egész kényelemmel kifizetheti az építésre fordított kölcsönöket is.

Az a kérdés merül most már fel, hogy hová építenék e csarnok? Nézetünk szerint, vagy a lábasház helyére az óvárba kirugólag, vagy azon helyre, a hol a piaci templom mellett azok a kiállhatatlan bódék, laczikonyhák és mészárszékek vannak. De ide természetesen olyan vasból és üvegből rakott épületnek kellene jönnie, mely diszére és ne csúfságára szolgáljon a főtérnek.

A piaci templom körüli épületek lebontásából előre láthatólag úgy sem

tama felől; miközben Emilia izgatott arcát thás csészeje mögé igyekezett rejtetni, s Gertrud, ki nem régebb olvastott volt fel kubai leveleket, s ki tudta, hogy mr. Graham előtt ismeretes nagy érdeklődése e sziget iránt, a felett elmélkedett, ha vajjon lehetséges-e, hogy a ház ura annyira kicsinyeskedő legyen, hogy ama szavaival csak öt akarja bosszantani.

Mihelyt a reggelinek vége volt, Emilia sietett szobájába vonulni, hova Gertrud azonnal követte őt.

Emilia sürgető kérdéseire mellőzte Gertrud, mr. Graham, legkeserűbb s sértőbb szavait ismételn előtte, kivált midőn látta jó barátinőjének fájdalmasan felindult vonásaiból, mely élénk részt vesz lelki szomorúságában, s abban, hogy Trudkát oly mélyen sértették s félreismerették. Azt azonban elmondta, hogy mr. Grahamnak komolyan kimondott akarata, hogy hagyja el házait, s mivel utóbbi beszélgetések alkalmával semmi sem volt kevésbé, mint nyájas irányában, tehát legjobbnak tartja haladéktalanul elmenni, kivált miután Szullivánnak soha sem volt nagyobb szüksége rá, mint épen most.

Emilia belátta ez indítvány helyes voltát, beleegyezett, s azt mondta, maga fogja még ma délután elkísérni őt a városhoz; mert bár mily fájdalmasan is gondolt e gyors távozásra, mégis inkább tűrte ezt, minthogy Trudka atyja újabb sértő bánásmódjának legyen még kitéve.

A nap hátra levő részét tehát Gertrud holmiinek összecsomagolásaira fordította, miáltal Emilia mellette ült, jó ta-

lesz soha semmi. Kolozsvár nem oly gazdag város, hogy oly nagy tőkét megsemmisíthetne, mint a milyet azon tér és épületei képviselnek. Nem is annyira az a baj, hogy a templom körül épületek vannak, hanem az, hogy ezen jelenlegi épületek elrűtítják a város ezen egyetlen szép pontját is. A mi szépet a piaci templom mohos síma oldalfalán mutatnak fel, azt nagyobb hatással pótolhatná egy szép négyszög, mely izléses elegáns stílusban kiépítve körülögné a templomot. Ez épületekkel összhangzásban szintén elférne ott az árucsarnok s általa a piac is megmaradna, a tér is, megtisztulna a forgalomnak, a főtér ezután is központja lenne és a háztulajdonosoknak sem volna okuk panaszkodni.

Ezuttal még csak azt jegyezzük meg, hogy ez árucsarnok legelső kiépítése alkalmával egy Kolozsvárt rendezendő országos kiállítás díszes helyisége lehetne.

Erről azonban jövőre.

A honvédelmi és kereskedelmi minisztériumok kiktűdöttjei a magyar királyi mentelek szerveztéknek nagyobbítása tárgyában értekeznek a honvédelmi minisztériumban. Az értekezletek iránya az, hogy szolgálalag a telepek szolgálati személyzete a kereskedelmi minisztérium alatt marad jövőre is, katonailag azonban többé nem a közös hadügyi, hanem a magyar kir. honvédelmi minisztérium batósága alá helyeztessék.

A szerajevói érseki székre, mint Zagraból jelentik, Antunovics kalocsai kanonok kivált dr. Stadler, a zágrábi egyetemen az egyházi erkölcs tanára és a dőlsláv akadémiá elnöke, Raeki kanonok jelöltetnek. Az utóbbi állítósen Strossmayer pártolja; Stadler a nemeteket, Antunovicsot pedig magyar részről támogatják. Eddig az utóbbi bir legtöbb kilátásai a kinevezetetésre.

A földadó és a választások.

(T.) A földadóról szóló 1875. évi VII. t. cz. némi módosítások alá került, s a mennyiben ugyanazon törvényezik a magyar korona területére eső egyenes földadót mintegy 39 millió és 400 ezer forintban állapítja meg, a pénzügyminiszter a következő indokoknál fogva ezen összeget 40 millióra akarja kikerekíteni, ugyanis:

Felettebb sűjtő az a gazdákra nézve, de nemkülönben ingadozóvá teszi a földbirtok besztés, ha a földadó minden évben más kulcs után állapittatván meg, az illető tulajdonos nem képes magát a kiadásait az adó után irányozni, aka-

nácsokat osztogatott fogadott leányának a jövőre; szükségessé vált elválásuk felett busongott, s állandó s soha nem csökkenő szeretetnyilvánításokat cserélt ki vele.

— Oh! bár csak legalább irhatna nekem kedves Emilia. Mily nagy vigaszomra lenne az, hosszass távolléte alatt, kiáltott fel Gertrud.

— Ellisné segélyével igyekezni fogok édesem, a mennyit csak lehet, közölni veled utazásunk felől. De bár nem sokat fogsz felőlem hallani szeretett gyermekem, légy meggyőződve, hogy nagyon sokat fogok rád gondolni mindig.

Nap folytában felkereste Gertrud Ellisné is, s nem kevésbé lepte meg ezt, midőn mondta, hogy búcsuzni jött hozzá. De csudálkozása s kíváncsisága háttérbe lett szorítva azon vágy által, hogy beszélhessen mr. Graham jószág a nagylelkűségéről irányában, s azon nagy örömfelől, mit e tervezett utazás neki okoz. Mintán Gertrud, sok kellemes órát kívánt neki, kérte őt, hogy távolléte alatt írjon vagy egyszer hogyan létééről, mely kérdést Ellisné úgy tett, mintha nem is hallaná, s azon kérdéssel válaszolt, hogy mit gondol Gertrud, ha egy szűrke tibethi ruha jó lesz-e neki az útra; és midőn Trudka kérését még sürgősebben ismételte, kérdezte ismét, reá sem hallgatva, hogy vajjon hány pár lérelőre, s gallérra lesz neki szüksége, mialatt útban lesznek. Mintán Gertrud kérdéseire nyugodtan megfelelt, s megbizonyosodott a felől, hogy pár percze igénybe veheti a túl boldog házgondnoknó figyelmét, ismételte kére-

dályozva van a kiadások beosztásában, s nem képes megállapítani, hogy az adó tételeibe védelmének bányadát számítsa le, nemcsak Poroszországban tehát, de Európa legtöbb rendezett államában az a prakszis, — hogy az egyenes földadót, minden más adónak tulajdonképeni modelljét, — nem egy és nem egy pár, hanem több évekre szokták előirányozni, a mely előirányzatnál a viszonyok is mindig tekintetbe vétetvén, az adó megállapítására nézve egy közép arány választatik.

Vegyük tehát, hogy 1875-ben 39 millió 400 ezer forintban állapították meg a földadót, s bár annak innen s tova 6 éve lesz, s bár a birtokbecse statisztikai kimutatások szerint sokkal alantabb fokon állt, mint jelenleg; s bár azóta vasutak s kedvezőbb kereskedelmi szerződések nyers terményeink árát is fokozták ugyannyira, hogy a múlt 1880-ik évben gabnáraink a párisi és hamburgi árakkal versenyeztek stb. stb., dacára mindezeknek, a kormány nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy habár az 1874—75-iki évben gazdáink helyzete a legkritikusabbak egyike volt, s a helyzet azóta sok tekintetben javult: — de, mert azért sok csapásoknak voltak kitéve mégis, valamint, hogy a földadó emelése a jelenlegi viszonyok közt nagy igazságtalanság lenne, — habár feltehető, hogy a kedvezőtlen időjárás jobbra fordul, valamint a kezelési viszonyok is javulnak: a kormány az 1875. évi átlagos adónak emelését nem indítványozza, a mennyiben nem tekinthető emelésnek azon 40 millióra való kikerekítés, a mely mind a kezelési és számvetési munkálatok könnyebítése tekintetéből szükségesnek és indokoltnak állítható. Mert míg a magyar korona területét képző, sok millió hold közt a kikerekítést kiegészítő 600 ezer forint század krajczárookra oszlik meg, hogy 1000 holdnál alig egy forint számítható; egy száz holdas birtoknál pedig nem tesz ki többet 10 krajczárnál: — az adószámvetést s az állam bevételeinek áttekintését nagyban megkönnyíti, hogy az még a laikusok előtt is megérthetővé válik; nemkülönben formát ad a táblázati kimutatásoknak, mert a főbb jövedelmi ágak a deczimális rendszer után lesznek összeállíthatók.

És tekintetbe véve most már, hogy ezen, csakis formai kikerekítés a mai kormányt követő kormányokra nézve is nagy könnyítés leend, s a földadónak a kerek szám által a közönség előtt is könnyen megjegyezhető és emléken tartható alakot ad, — megéreztető nem lesz: mert mikor egy 10 holdas gazda egy évben 1, vagy talán nem is egészen egy krajczárt fizet, azt bizony csak meg nem éri, — az ellenzék mégis jónak látja megragadni az alkalmat, s a tudatlan közönség előtt csúfolni belőle ismét korteslogást: elnevezvén egy pusztán formai és alaki kérdést adóemelésnek, mi ezen czim alatt a világ egyetlen-egy parlamentjében se jöhetne

sét, s azon ígéretet nyerte tőle végre, hogy nem bánja, egy levelet ír neki újról, mi, miként kijelentette már is több, mint mennyit évek óta tett e részben.

Mielőtt Gertrud elhagyta volna a házat, bement mr. Graham olvasó szobájába, azon reményben, hogy meggondolkozva, barátságosan fog búcsút venni tőle; de midőn a lányka mondta, hogy búcsuzni jött hozzá, félig érthetően mormogott csak pár közömbös szót, s elkezdte a fogóval a tűzet szítani, s fel sem pillantott.

Egészen más jelenet várt reá a konyhában, hol Prinnét a szakácsnót, s Katit kereste fel.

— Isten áldja meg, s vezérelje szerencsésen kedves miss Gertrud, szolt az előbbi érzékeny hangon, miközben eleibe sietve, kezeit kötényénél igyekezett tisztára törölni.

Mennyire fog kegyed hiányozni a háznál! Oh! nem is lesz érdemes itt lakni többé, ha kegyed elhagy minket. Kegyed mindig tudta mi az igaz, mi a jó, s nekem és Katinak sokszor fognak könnybe lábadni szemünk, kegyedre visszagondolva. De reméljük, hogy visszatér még hozzánk, s addig meg kell nyugodnunk isten végzésében.

— Mind igaz ez miss Gertrud, szolt bele Kati az ir szolgáló, és nagyon szép kegyedtől, hogy elfjött tőlünk is búcsút venni.

Nem is tudom, hogyan jutott eszébe, ezt tenni, s bizonytal soha sem lesz

Hirdetési díjak.

Egy négyszög cenziméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasenste. és Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapestben Szervitátor 3. sz.
Nyititási cölkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

löl és fordulhatna elő; mert ez nem más, mint mikor egyes emberek közt 39 és $\frac{4}{10}$ -ed krajczár fordulván elő, könnyebb számba vehetés okáért azt mondják: Eh mit négytized krajczár, legyen negyven krajczár. És a mint hogy a világ egy magán embere se látna ebben ár-emelést, — épen úgy nem láthat adóemelést egy Magyarország.

Hanem hát hazafias kortesfogásnak ugy látszik, hogy akceptálható az ellenzék által, mint minden olyan bártja, melyből hólyagot lehet fújni és megejtetni vele a rövid esztiséget.

De még ha csak eddig volna! — de a minthogy az ellenzék jobban ismeri az európai kabinetek nézeteit, a világ diplomáciáját, a kormány belügyeit, az uralkodó nézeteit, — szóval mindent jobban tud és jobban ismer, mint a kormány maga, hát azt is jobban tudja már, hogy a ktlőnböztet az 1875-iki és jelenleg megállapítandó adó közt nem 600 ezer, hanem két millió hatszáz ezer forint. — Persze! gondolja magában: hatszazezer forinttal még nem igen lehetne port verni, hát mit neki a hatszáz elébe ragasztani a két milliót? Mibe kerül az neki, hogy a hazugságot bafazni erénynyé kvalifikálja, mikor kötelezheti közönségét, hogy elhigye neki? — a mit az édes örömet meg is tesz.

Épen nem régen jelezttük, hogy a ki a magánéletben karakter, az a politikában sem lehet más, és ha ezen alapról kiindulva határozottan merjük állítani, hogy plane számokról levén szó: bizony sem Tisza, sem Szapáry nem teszi meg, hogy az ellenzék kedvéért hazudván, a hamis kimutatást bárki által is saját arcába hagyja vágni, nagyon jól tudván, hogy a minden ízében kortes ellenpártiak részéről nem számíthatna semmi kimélete.

Semmi se könnyebb azonban, mint valakit gyanúsítani, vagy valamit alaptalanul állítani, csak legyen, a ki elhigye; s mert az ellenzéki lapok nagyon jól ismerik közönségük azon természetét, hogy boldognak érzi magát, ha magas polczokon álló honfitársaikra valamit rakiabálhat: — hát mindig ad nekik kiabálni valót. Így lesz nagyszerűt most az a kiabálás: a kortes kormány élén álló Tisza, a nagy taktikus, népszerűségének terjesztése tekintetéből épen most a választások előtt: adóemeléshez folyamodik!

Igaz-e hát ez csakugyan? Olyan nagy kortes-e hát, olyan nagy taktikus-e az a Tisza Kálmán? Mert hogy karteziából és pedig épen a választások előtt forduljon adóemeléshez valaki? — ahoz ugyan nem nagy adag kell a taktikából.

Avagy hát adóemelés-e csakugyan?

Mielőtt tehát az ellenzéki lapok állításait elméltőztatnának hinni, hát méltóztassanak egy kissé ezen kérdések felett is gondolkodni. Mert igazán kompromittálód kezd már lenni, hogy mily ügyefogyottnak képzel az ellenzéki sajtó az ő

jobban dolga, mint mennyi jót én kegyednek óhajtok.

— Köszönöm Kati, köszönöm, szolt Gertrud meghatóttan, ez egyszerű szívelyesség által. Jűj el vagy egyszer, s látogass meg Bosztonban, s kegyed is mrs. Prinn, szívesen látom, s elvárom. Isten önökkel! S a szerencse-kívánatokat, melyek Gertrud búcsuját követték, még a szekér zörgés közben is sokáig vélte hallani.

Huszonharmadik fejezet.

Jó barát a szükségben.

Mellőzve Gertrud búcsuzását Emiliától, szívélyes fogadtatását Szullivánnál, s beléptét a növeldebe, egy novemberi nap eseményeit akarjuk elmondani, mintegy két hóval azután, hogy elhagyta Graham ur házat.

Gertrud felkelt volt kora reggel, s oly hideg szobában végezte öltözködését, hogy kezei csak nem megvoltak meredve, mire készen lett vele.

Ekkor halkan belépett a mellékszobába, hol Szullivánné még aludt, meggyújtotta a tűzet, mihez még azelőtti estén mindent előkészített volt, s ép oly halk léptekkel kiment a konyhába, s ott is tűzet gyújtott, s a reggeli elkészítéséhez látott. Az asztal meg is volt már terítve — mert téiben itt e tágas, jól fűtett helyiségben étkezett a család — midőn Szullivánné meleg kendőbe burkolódva belépett oda.

(Folyt. köv.)

közönségét, mintegy rá parancsolván: most ezt kell binned; most meg ezt kell binned! — Míg ha az a közönség maga is gondolkozni fog, hát rajön előbb-utóbb, hogy az a Tisza Kálmán még se olyan ember, mint a milyennek festik; taktikusnak plane nem taktikus, a kormányhoz pedig nem ragaszkodik semmikepen.

Az ország helyzete megkívánta a sür- és ezukoradót, hát szönyegre hozatta, épen nem véve tekintetbe, hogy a választások előtt állunk, s hogy az ellenzék kezébe kortes eszközt ad maga ellen. Ám használja fel az ellenzék, ha rá viszi a lelkiismerete!...

Most ismét oly dolgot hozat szönyegre, mely bármennyire ne úgy álljon is, mint azt az ellenzék felállítja, — de hogy kortes eszközül fel fogják használni ezt is, bizonynyal nem kételkedik benne: — hát csak használják föl. Beszéljenek, a mit tetszik és a hogy tetszik, — a nemzet meg higgye el, ha ő neki meg úgy tetszik. Saját ura magának, s ha azt hiszi, hogy ezek a nagy száju hazafiak külföben megszerznék az ő boldogságát, hát méltóztassék neki a nagy száju hazafiakat támogatni: hanem ő, Tisza, egy pillanattal se gondolkozik a felett, népszert-e avagy nem népszert, a mit az állam érdekében tenni kell? választások előtt áll-e avagy választások után? hanem azt és úgy cselekszik, a mint azt neki kötelessége parancsolja.

Tegyen a nemzet is úgy, a mint szíve szándéka és meggyőződése szerint tenni akar, és senki ne korteskedjék jobban a választók megnyerhetése tekintetéből, mint a hogy korteskedik: a bársonyszékhez gőresösen ragaszkodó, a nagy taktikus — Tisza Kálmán!

A nihilisták.

A nem sokára kezdődő nihilistapör alkalmaiból a vádlottakról a következő részleteket olvassuk:

Vádlottak a harmadik büntényítő osztály legbiztosabb városi börtöneiben és nem a Péter-Pál erődben vannak elzárva.

Rysszakow szöke, kis ifju, alig 19 éves; épen nem rut ember. Felütő nyugodt s lemondással néz sorsa elé. Minthogy mindent bevalott, védője csak az enyhítő körülmények felsorolására szorítkozhatik: kiskorúságát, tapasztalatlanságát, a csábítás titokzatos hatását és széplétlen előéletét fogja felsorolni. De aligha sokra megy vele.

Michailow bűnössége részint saját vallo-mása, részint a tanak által annyira be van bizonyítva, hogy elítéltesse bizonyos. A parasztokat a nihilizmusnak megnyerni, volt feladata. Azt mondja, hogy nihilista, de nem terrorista, s hogy a merényletről semmi tudomása sem volt.

A Jeljabow elleni vádban vádlott egy levele szerepel, melyet a fogházból intézett márcs. 14-én az államügyészhez. A levélben szolidárisnak mondja magát Rysszakowval s figyelemzeti az ügyészt, hogy ő — Jeljabow — szorította Rysszakowot a merényletre, melyet maga csak azért nem hajtott végre, mert egy nappal előbb elfogták. A tervet ő állapította meg; Rysszakowon kívül még 47 ember akarta a czárt megölni. A választás Rysszakowra és még másokra esett, kiknek nevét azonban soha sem fogja meg tudni senki. Jeljabow maga védi magát s nagy beszédre készül, mely igen érdekesnek ígérkezik.

Perowszka védője ki akarja mutatni, hogy Erzsébet czárné óta nem végeztek ki nő Oroszországban (az elítélteket a wilnai és kharkowi börtönökben kinozzák halálra). Perowszka nyugodtan várja sorsát; nem oly szép, mint állították; 27 éves, kicsiny, gyöngye termeltű nő. Ugy beszél a merényletről, mint valami magától értetődő dologról, mely a nép érdekében szükséges volt. Meg van győződve, hogy hazafiának járt el, midőn egy nemes czárnak áldozta fel magát. Tagadja, hogy valamely nihilistának szeretője lett volna; Jeljabownak csak szállást adott. Folyton újabb vallomásaival lepi meg a rendőrséget. A nihilizmusról így nyilatkozik: „A nihilisták a lakosság politikai, társadalmi és gazdasági helyzetét javítani akarták. Ez irányra a kormány szigorral felelt s így a békes törekvés forradalmi propagandává fajult. Mint hogy a kormány és nihilizmus közti küzdelem sok emberéletet igényelt, a párt elhatározta, hogy megöli a czárt, mint a kormány fejét; mert meg volt győződve, hogy II. Sándor soha sem módosítja politikáját s ő az egyetlen akadály a párt céljainak törvényes uton történő valósisására.”

Hellmann vallomásaival vagy egészen jelentéktelenek, vagy egyszerű tagadásra szorítkoznak. Ellene csakugyan kevés bizonyíték van a vádló kezében.

EMLEKIRAT,

melyet a kolozsvári keres- és iparkamra a kereskedelmi szakoktatás ügyében Trefort Ágost

vallás és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltóságához intézett.

(Vége.)

5. A kereskedelmi szakoktatás szervezése ügyében igen fontos kérdés, hogy milyen és mennyi iskolára lenne szüksége az országnak?

A kérdés első ágát illetőleg szerény nézetünk az, hogy magasabb tudományra szakintézetre, u. n. kereskedelmi akadémiára, a milyennel nem csak hazánk, de a sokkal előrehaladottabb külföldi államok legtöbbje sem bír, — nekünk nincs szükségünk. Nincs pedig azért, mert a mindennapi élet szükségé — mert ez mérvadó — ilyen nem kíván, s így az a tetemes költség, a mibe egy ily intézet létrehozása és fenntartása kerülne, csak egy újabb céltalan kiadása lenne az államnak.

Egy kereskedőtől hazai viszonyaink mellett megkívánható általános és szakmíveltség megadására, véleményünk szerint, teljes mértékben elégségesek a ma is különböző nevek alatt fennálló, ugynevezett kereskedelmi közép-tanodák, ha azokat a m. kormány az elmondottak életbeléptetésén kívül kellő gondoskodással a kor színvonalára emelni segíti. E tekintet az Nagyméltósági Minister ur, melyre kiváló súlyt kívánunk fektetni, mert ebben látjuk a legtöbb feltételt kereskedelmi szakoktatásügyünk égetővé vált felvirágoztatásának. Meglehető ilyen intézeteink legfőbbjének élete nem egyéb, mint haladéki vonaglás, a másik része kinos tengődés, s csak egy van, a budapesti ugynevezett „kereskedelmi akadémia“, mely magasra emelt tandíjjal, mutatja és központi helyzete előnyéből származó nagy számú tanulóival olyan helyzetben van, melyben az állam anyagi gyámolítását nélkülözhetné, hisz mult évi tandíjbevétele 51,000 forint tett; de mindamellett épen ez intézet élvezi, habár nem nagy, de a legnagyobb államségélyt. Az egész ország ifjúságát azonban egy tanintézetbe bevonni nem lehet, mert egy ily morev centralisatio a mily veszélyes, a kereskedelmi szakmíveltség általánosítására akadályozó, épen olyan igazságtalan is. Fel kell tehát emelni a meglevő kereskedelmi tanodák közül első sorban azokat, melyek már is államségélyben részesülnek azon magaslatra, melyen ha nem is mérközhetnek a fővárosival, de az ügy érdekében annak számba vehető versenytársai legyenek.

A nagyobbi állami segélyezése ez intézeteknek azoknak abszolút életkérdése. A kellő felszerelés, tisztesség és localitás, kiváló tanerők megnyerése mind oly feltételek, melyektől a kereskedelmi tanodáink prosperitása feltétlenül függ, de a jelen anyagi körülményeik közt mindnyajuknál vagy egyik, vagy másik, — vagy talán mindenik hiányzik. A tanerőket illetőleg pl. kisegítő póttanárokat mindenikhez kiválóbakat vagy gyengébbeket, a helyi viszonyok szerint, lehet ugyan találni; de állandó, csak az ily intézetet szolgáló kiválóbb szakembereket és képzett tanerőket ez iskolák jelen anyagi díjazása mellett aligha, vagy ha igen, az csak kivételesen és ideig-óráig, míg az illető kecsgetőbb álláshoz juthat. Az pedig Kegyelmes Urunk! a hason rangu tanintézetek bármelyikénél megtalálható, mert valamint a közép-tanodák közt legmostohább gyermek a kereskedelmi közép-tanoda, — úgy a közép-tanodai tanárok is legsilányabb sorsa van a kereskedelmi iskolák tanárainak, mert nemcsak, hogy legkisebb díjazásban részesülnek, hanem ezen kívül a tanügyi munkáik közül csak ők vannak a nyugdíj-intézmény jótéteményeiből kizárva. E valóban nagy hátrányt csupán a munka ideje alatt megadandó méltányosabb, a többi közép-tanodák tanárai val legalább is aequivalens fizetéssel lehet némileg enyhíteni, de hogy ez és egyéb bajainkon orvosolni lehessen, a magyar törvényhozás és magas kormány nemcsak hivatása a kereskedelmi tanodákat arra képessé tenni.

A mi az ország szükségletének megfelelő iskolák számát illeti: úgy hiszszük, hogy most, midőn a közönség körében még csak keletkezőben van a gyakorlati pályák iránti rokonszev és érzék, — a létező budapesti, kolozsvári, debreczeni, székesfehérvári és temesvári iskolákon kívül elég volna a többi kereskedelmi kamara székhelyein, mint forgalom központjain állítani egyet-egyet, s ezek közül 1—2-nek állami jellegűvé tétele, már csak az üdvös verseny szempontjából is, igen óhajtható lenne. E tekintetben melegen ajánljuk Nagyméltóságod magas figyelmébe a szép reményekre jogosító kolozsvári tanintézetet, mely fontos földrajzi helyzeténél fogva első sorban van hivatva, hogy keleti missiónk betöltésére hivatott és legközelebből érdekelt nemzedéket hazánknak szolgáltatása.

6. Jól felfogott vitális érdekeink kívánják, hogy a kereskedelmi tanintézetek mentől látogatottabbak legyenek. Ennek egyik legfontosabb eszközlője a mondottakon kívül még az is, ha ez iskolák növédekai a szorosan vett kereskedői pályán kívül, ismereteiknek megfelelő más pályákra is illetékeseknek nyilváníttatnak. Ilyenek lennének: a távirata, posta, vasut s más közlekedési vállalatok, a különböző pénzügyi és számviteli hivatalok. Esedezünk azért Nagyméltóságodhoz, hogy a kereskedelmi szakiskolák felvirágoztatásá hatalmassan elősegítse ezen kérelmünket meghallgatni és az illetékes miniszteriumnál legalább annyit kieszközölni kegyeskedjék, hogy a polgári iskola 6 osztályát bevégezett tanulók számára megnyitott, s Nagyméltóságodnak 1879. évi szeptember hó 5-én, 24,793 számú magas rendeletében kijelölt életpályák a közép kereskedelmi iskolát jó sikerrel végzett növendékek által is elfoglalható legyenek. E kíván-

ságunk egyaránt méltányos és igazságos. Midőn Nagyméltóságod említett nagyfontosságú intézkedéseit tette, s a polgári iskolát végzett növendékek számára kijelölté a gyakorlati élet kívánalmainak megfelelő és a tisztességes megélhetést biztosító életpályákat: azaz! véglegesen elhárította azon akadályokat, melyek a polgári iskolák fejlődése és emelkedése útjában akadályozólag állottak. Ha e rendelet most a kereskedelmi közép tanodákra is kiterjesztetik, szilárd azon meggyőződésünk, hogy itt épen olyan kedvező eredményt lesz. Ezt pedig, hogy úgy legyen, annál inkább kívánhatjuk, mert a középkereskedelmi iskolát végzett növendék hosszabb tanulmányot fut meg és még több gyakorlati ismerettel lép életbe, mint a polgári iskola növendéke, s így nemcsak méltányos, hanem igazságos is, hogy a több képzettséget szerzett, ha előnyben nem is részesítették, de legalább egyenlőítessék a kisebb qualificatiojauakkal.

7. Megvitatásra érdemes kérdések volna-meg az állami felügyelet gyakorlatának kérdése, a kereskedelmi iskolák által jövőben használandó czimék, az egy éves önkéntességi jog, a közelebből mind gyakrabban hangzottai kezdet egy éves, tisztán a szaktárgyak előadására kiterjedő gyakorlati tanulmányok nyitása stb. De nem akarjuk már is hosszúra nyúlt emlékiratunkkal Nagyméltóságod magas figyelmét tovább farasztani, hanem kérjük, kegyeskedjék a kereskedelmi szakoktatás kérdésének tisztázására a kereskedelmi és iparkamarák, valamint a fennálló kereskedelmi közép-tanodák küldötteiből álló enquete-t mielőbb összehívni. Ez országos értekezlet megtartása idejéül bátrak vagynak javaslatba hozni a husvét után csomak hetet, vagy legkésőbbben a vizsgák után eső nagy szünidő kezdetét. Iparos congressus, közgazdasági értekezlet újabb időben már több tartott, melyeken nem csak az anyagi élet sokszertű panaszai nyertek kifejezést, hanem igen jó eredménnyel voltak az eszmék tisztázására, a helyzet felismerésére, a segédeszközök és gyógymódok megvitatására. Hogy a napirendre emelkedett kereskedelmi szakoktatás a közhangulatnak s az ország szükségének megfelelőleg reformáltassék s egy a kor színvonalán álló s a szükségesnek megfelelő tanterv kérdése tisztázassék, a baze különböző vidékeiről egybealkotandó értekezletre a mily elmellőzhetetlenül szükség van, az ügyre nézve bizonyára ép oly üdvös hatású is lenni.

* * *

„Helyes közoktatási rendszernek csak az mondható, a mely a nemzet minden osztálya sztkégét törekszik kielégíteni.“ — mondja igen helyesen Csengeri. Már véget ért emlékiratunkban a nemzet egy olyan osztálya szükségéi kielégítéséről folytatódunk, mely arra jogos is, érdemes, — s ha Nagyméltóságod azt teljesítendi, olyan emlékoszlopot emel önmagának, a melyhez a késő utókor hálát rebegni zarándokol!

A Nagyméltósági Minister Urnak kiváló tisztelettel marad

Kolozsvárt, febr. 15. 1881.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara.

Finály Henrik, s. k.

elnök.

Gáman Zsigmond, s. k.

titkár.

A Z Á R V I Z.

Az árvíz még mitsem vesztett fenyegető jellegéből. A következő újabb tudósításokat olvassuk arra nézve:

Makó, 24 óra alatt Porgánynál a Tisza 11, Vetyehátnál a Maros 10 ccentiméterrel áradt. A fokozott veszély folytán a vészbizottság a belső védelemmel erőlyesen foglalkozik. Nagy rémületet okoz a felső vizek áradása melyekből következtetve védőtöltésünk jelenlegi magasságát 28 tól 30 ccentiméterrel meghaladó áradás várható. Az idő boros.

Szentesen. Az elsllyedt pályavonal, helyreállításán jelenleg 850 katoná dolgozik, újabbán 100 utász ékezkzik. Remélhető, hogy ily erő mellett, daczára a Tisza növekedésének és a Körös betöréseinek, a gátvonalakat fenn lehet tartani.

Gyomán, a Körösötöltés szakadásain kiömlő és a Bánom és Csepis kertén a vaspálya, Endrőd, Szarvas s az egész alvidék felé vonuló árvíznek megindítandó feloldására a szükséges intézkedések közös egyetértéssel megtették. Gyoma biztosítási, védelmének megszaktitása nélkül, vasuti munkásokkal fog eszközöltetni.

E vonal lévén az, hol az árvíz első kijólyásával felfogható, ezáltal az alantabb fekvő vidéktől a fenyegető veszély el lehet háritatni, és a vaspálynak gyors helyreállítása csak így eszközölhető. Ennek foganatba vétele annál is inkább sürős, mintlogy a vasuton áthágtott ár. viz folytonosan emelkedik, minek folytán a vasutnak még nagyobb mérvű megrongálásától is félni lehet.

A vasut és csepis kert közötti eddig felgyült víz lebocsátására 15 méter hosszú ideiglenes hid czölőpüzésén dolgoznak, a nélkül, hogy a víz folyása feltartatott volna.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

A Kemény Zsigmond társaság április havi üléséről.

Maros-Vásárhelyt, 1881. április 3.

A Kemény Zsigmond társaság április 3-án d. n. 4 órakor tartotta meg április havi rendes ülését a városház nagytermében. Elnököt báró Apóráróly, jegyzőt Kerekes Samuel m. titkár. Mint vendég jelen volt Moldován Gergely rendes tag Tordáról.

A helyben lakó rendes tagok csaknem teljes számmal jelentek meg, míg az értelmiségnek is igen szép képviselőtet láthattuk a hallgatóság soraiban.

Elnök a meglevő hallgatóságot üdvözlővén, fölkérte Moldován Gergely királyi tanácsot, Torda-Aranyosmegye kir. tanfelügyelőjét, mint rendes tagot, bejelentett és a szerkesztő-bizottság által napirendre kiűzött székfoglalójának megtartására, ki helyét a zöld asztalnál elfoglalván, „Román nép költészeti alakok“ czimen igen érdekesen ismertette a román népköltészet azon kiválóbb aakjait, melyeket a költészet muzsaja legzelesebb mezőben terjesztet el a román nép ajakán. Ezen ismertetés egy kiszakított részlete volt ugyan ezen tárgyban kifejtett nagyobb tanulmányának, melyet nemcsak a saját alá rendez a tehetséges szerző, kinek nevét már évek óta igen előnyösen ismeri az olvasó közönség. Kiténtető tapsokkal és éljenzésekkel jutalmazta meg a hallgatóság a társaság ezen érdemes tagját, ki székfoglalójának az által szerzett még nagyobb érdekeket, hogy személyesen jelent meg felolvasására.

A második felolvasó Kerekes Samuel volt, ki dr Ferenczi Alajos r. tag „Felségem jegyzeteiből“ czimű elmés naplótöredékeiből mutatott be néhány gyönyörű szemelvényt, melyet szintén kiűző tetszés nyilatkozatokkal jutalmazott meg a szép számú közönség.

A nyilvános ülés után zart ülés következett, melyen a márciusi ülésről vezetett jegyzőkönyv lett első sorban felolvasva és hitelesítve.

Kerekes Samuel m. titkár tett jelentést, mint előadó, egy három tagu bizottságnak bírálat végett kiadott beszélyről, („A két jó barát“ S. J-n-től), melyből egy pár sikerültebb szakaszt be is mutatott, de a beszély hiányai miatt a bizottság nem kívánt részletes bírálatba bocsátkozni. A beszély szerzőnek vissza küldték.

— Konez József r. tag, Fogarasi Pap József phil. professor életrajzából mutatott be érdekes adatokat.

A társaság még két ülést tart a nyári szünapok előtt. Valószínűleg Szabó Károly tudósunk a májusi ülésen fogja tartani székfoglalóját Dr. Tolnai Lajos irásban is benyújtott lemondását a titkári tisztről a társaság időközben nem akarta elfogadni, s tekintettel Tolnai hivatalos teendőinek sokaságára, bokrak eloglaltatására, m. titkárt kérte fel az összes titkárt teadók végzésére, míg az első titkár megint részlettelit idejét és munkásságát a társaság ügyének előmozdítására.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. április 7.

Helyi hírek.

— Lapunk előfizetőit tisztelettel kérjük, hogy a jövő évnegyedre előfizetéseiket idején megújítani sziveskedjenek.

— Nemzeti színház. Prielle Cornélia asszony második vendégjátéka tegnap volt Sardou vigjátékában, az „Utolsó levél“-ben. Igazi esemény Kolozsvárt egy-egy ilyen est. A ki látta Prielle asszonyt egy oly szellemes, minden ízében finom nő szerepében — milyen Brú Susanna — játszani, a ki hallotta, miként eserev; azt a finomságot, bájt, azt a kecsét zavarában; elevevenségét; a melegséget, mikor kél a szerelme, a hőt, mikor kifejlj; az nem felejt el soha. Eszébe jut mindannyiszor, ha ábrándjaiban eszményibb képet alkot — a világ közönséges, sejtetes embereinek alakjainál. Prielle Brú Susanná igazán eszményien finom alak. Egy-egy tagadó kézmozdulattal, a vállnak felrántásával, biztató mosollyal, ujjainak ideges, türelmetlen jártatásával — egész lelkiállapotot fest Prielle asszony minden szó nélkül. Sejteti mikor keletkezik vonzalma; kiemel némely jellegző szót a nélkül, hogy czélzatosan kiemelni látszanék; állásaiban mindig választékos s nincs olyan kényes aesthetikus, ki épen e tekintetben szemére vethetne valamit s mégis alig van élő művész, kinek több természetessége is lenne egyttal hangjában, mozdulatában, mint neki. Természetessége megnevesítve a művészet. A tanulmány, melyet Corában az izgatott félő majd örültebe eső heves vérű creolóban mutatott, ki össztétőpörödve az agyára nehézkedő suly miatt vészörögve a butordarabok mellett, majd az örültebből úgy czikázik, forog, míg minden izma mozgatja a belsejében égő tűz, — e szörnyű látvány és Brú Susanna a mosolygó, szellemes, okos, félig a helyzet, félig az érzelme okán sérjhez menő Susanna olyan két alakítás, a melyet, hogy magyar színésznőtől látnék, örökös okunk a büszkélkedésre.

— A kolozsvári „tud. egyetemi kör hangverseny“ rendező bizottága kedves kötelességének tartja Schillingner Neszedva Anna urhölggy és Borovszky Matild k. a. 6 nagyságúaknak, br. Bánffy György, Gegenbauer József, Lichtig Adolf, Pap Gyula, Kimberger Ödön, Binder Emil és Lindner Béla uraknak a hangversenyen való szives közreműködésükért a nyilvosság terén is köszönetét nyilváníttani. — Ugyanez alkalommal fellüfizettek: Nt. Racsok János nagy prépost 10 f. Dr. Csiki Viktor e. t. 7 f. Dr. Groisz Gusztáv e. t. 7. Dr. Ladányi Gedeon e. t. 5 f. Dr. Plosz Sándor e. t. 5 f. Dr. Lindner Gusztáv e. t. 5 f. Br. Bánffy György 5 f. Korbuly Bogdán 3 f. 50 kr. Schilling Lajos 3 f. 50 kr. Dr. Jenei Viktor e. t. 3 f. 50 kr. Bartha Miklós 3 f. 50 kr. Szaz Béla e. t. 3 f. Dr. Maizner József e. t. 2 f. Dr. Óvári Kelemen e. t. 2 f. Dr. Felméri Lajos e. t. 2 .. Martonfalvi N. 1 f. 50 kr. Szilágyi Béla 1 f. Morza Gyula 2 f. Dr. Mathé Dénes 1 f. Pakci Lajos 1 f. Csakany N. 1 f. összesen 74 frt 50 kr. Fogadják a t. fellüfizető urak meleg köszönetünket. A rendező bizottság nevében: Martonffy Dezső b. elnök, Korbuly Géza b. pénztárnok, Lengyel József b. jegyző.

— A helyettes főkapitány a következő hirdetőmenty hcsatolta ki, melynek a közérdekben minel nagyobb figyelembe vételt ajánljuk. A városi törvényhatóság bizottágnak ez év február hó 25-én tartott közgyűlésében 31—1881 sz. a. hozott határozat alapján felbivatnak a város területén bíró és bírlő urak, hogy kortjeikben, szőlőjükben a gyümölcs és disz-, valamint másféle fajokról, cserjéikről és eleven sűvényeikről a hernyó fészkeket és hernyó-tojás gyűltitkeket folyó április hó 20-ig annyiival inkább szedessék le és pusztítsák el, mivel azon birtokok kerteje, ki ezen rendeletnek ellenszegülve, a hernyók takarítást elmulasztandó, a helyvelőjáróság által, a hanyag birtokok költségére fog letakarítatni. Ezenkívül a mulasztást a városi szabályrendelet „begyszabály“ részének 31. §-a értelmében 10 forint 35 frtg terjedhető pénzbírsággal büntetik. Kolozsvár város kapitányaságától 1881. április 5. Földesy Sándor, h. főkapitány.

— A kolozsvári orvos-természettudományi társulat és az erdélyi muzeumegylet természetudományi szakosztálya 1881. április 9-én szombat délután 4 órakor a Redoute nagy termében természetudományi estélyt tart, melyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja. Tárgy: Gamau Vilmos: Az időjósolás hajdan és most. A titkár.

— A városi tanács következő hirdetést teszi közzé: Hivatkozással a földmívelés, ipar és kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ur 6 nagyméltóságának 1874. évi március 19-ől 5581. és 1875. évi március 13-ól 5372. számok alatt leklüldött körrendeleteire, tanács felzólítja a városi marha tartó gazdákat, hogy a kik marháikat nyári legelőre kiadni szándékoznak, mielőtt a marháknak hatósági megvizsgálata bekövetkeznék, magok a marhatulajdonosok vizsgálják azokat meg s ha egyik vagy másik marhát beteges állapotban találják, azt a városi kapitányi hivatalnál jelentésk be, mert beteges marhákat az egészséges marhakkal legeltetni szabad nem lesz; figyelmezteti Tanács a marhatartó gazdákat arra, hogy a ki beteg marháját bejelenteni elmulasztja, vagy ezen intézkedést kijátzására marhája betegségét oltitkolja, nem csak a felmerülhető károkért felelős, hanem az a kihágás mérvéhez képest 100 frttől 500 frtg ki terjeszthető bírsággal is fog fenytetni. A városi tanácstól Kolozsvárt, 1881. április 5-én. Minorich Károly, polgármester.

— Betörés. Bartha József nagy-utezai, a „vig magyarhoz“ czimzett kiskereskedésébe tegnapra viradólág ismeretlen tettesek betörték, az üzletben volt szalonna, kenyér, szivar, dohány stb. árúkból jól megrakodva: észrevétlenül és nyomtalanul távoztak ott, a hol betörték, t. u. i. a padláson át.

— Tűz. Bozrán Gávrilla feleki lakos estére és pajtája thó 6—7 közti éjjel leégett. Szándékos gyújtogatásból, vagy véletlen szerencsétlenségéből támadt a tűz? még nem tudható.

— Időjárás. Áttekintése a mai időjárásnak. Európa-ban: a depressió (750) Franciaország felől terjed el, keletre Magyarország nyugati részében (752—754) a nagy légnyomás (764—765) a kontinens keleti részében van. Az idő többnyire keleties szelek mellett általában boros, Franciaországban és Ausztriában esős. A hőmérséklet többnyire nagyobbodott. — Hazánkban: többnyire délkelti szelek mellett a hőmérséklet kevéssel nagyobbodott; a légnyomás keleten főlebb, nyugaton alább szállt. Az idő naposbó felhős-borossá változik. Esők helyén esekély mennyiségben voltak. Az előző 3-án előre jelzett hűvösebb idő változó jelleggel és csapadékokkal végéhez közeledik. Kilátás a jövő időre: Hazánkban: a jövő pár napra eszaknyugaton többnyire felhős, boros, délelőtt pedig változó jellegű időt várhatni: itt kevesebb, amott több csapadékkal; általában hőmérséklet-nagyobbodás mellett.

Hazai hírek.

— Kivándorlás. Az enyhe időjárás bérálltával Erdély délkelti részéből mind nagyobb

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal)

Érvényes 1880. évi szeptember hó 10-étől.

Nagyvárad—predeali irány.

Allomások		Gyors- vonat 2. sz.	Személy- vonat 4. sz.	Teher- vonat 42. sz.	Allomások		Gyors- vonat 2. sz.	Személy- vonat 4. sz.	Teher- vonat 42. sz.
		óra perc	óra perc	óra perc			óra perc	óra perc	óra perc
Budapest	Elind.	10 05	6 55	6 05	Karácsonfalva	"	—	2 35	1 28
Czegléd	"	11 33	10 20	9 15	Balászfalva	"	10 08	2 50	2 01
Püspök-Ladány	"	1 51	2 22	1 56	Hosszu-Aszó	"	—	3 07	2 28
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	3 16	4 30	5 25	Mikeszása	"	—	3 23	2 59
Nagy-Várad	Elind.	3 21	5 10	6 30	Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erkez.	10 41	3 41	3 28
Várad-Velencze	"	—	5 19	6 43	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10 48	3 51	3 52
Fugyi-Vásárhely	"	—	5 30	7 05	Medgyes	"	11 02	4 11	4 37
Mező-Telegd	"	3 52	5 52	8 00	Eczel	"	—	4 30	5 08
Elesd	"	—	—	9 03	Erzsébetváros	"	11 24	4 44	6 00
Rév	"	4 27	6 34	10 00	Dános	"	—	5 04	6 39
Csucs (Vendéglő)	"	5 24	7 38	12 20	Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	11 51	5 22	7 09
Bánffy-Hunyad	"	5 57	8 15	2 00	Segesvár	Elind.	12 11	5 32	—
Sztána	"	—	8 36	2 34	Héjasfalva	"	12 26	5 50	—
Egeres	"	—	9 00	3 20	Erked	"	—	6 28	—
Magyar-Gorbó	"	—	9 14	3 42	Bene	"	—	6 50	—
Magyar-Nádas	"	—	9 30	4 20	Kacza	"	—	7 11	—
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7 04	9 50	4 52	Homoród-Kőhalom	"	1 29	7 29	—
Kolozsvár	Elind.	7 14	10 14	5 20	Alsó-Rákos	"	—	7 56	—
Apahida	"	—	10 36	6 00	Agostonfalva	"	2 04	8 18	—
Kolozs-Kara	"	—	10 47	6 18	Köpecz	"	—	8 26	—
Virágosvölgy	"	—	11 28	7 26	Apacza	"	2 24	8 51	—
Gyères	"	8 26	12 04	8 49	Mogyoros	"	—	9 04	—
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8 47	12 38	9 41	Földvár	"	2 44	9 23	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8 50	12 48	9 50	Botfalva	"	—	9 40	—
Maros-Ujvár	"	—	12 56	10 00	Brassó	"	3 25	10 12	—
Felvincz	"	—	1 03	10 00	Derestye Hétfalu	"	—	10 31	—
Nagy-Enyed	"	9 16	1 27	11 00	Tömös	"	4 03	11 07	—
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9 32	1 47	11 35	Predeal	Erkez.	4 28	11 39	—
T. vis (Vendéglő)	Elind.	9 39	2 07	12 34	Bukarest	"	10 35	9 00	—

Kocsárd—marosvásárhely

Allomások	Vegy. von. 112. sz.		Vegy. v. 116. sz.	
	Minden nap	óra perc	Minden nap	óra perc
Kocsárd (vend.) Ind.	9 10	4 00	9 10	4 00
Kecze	9 46	4 36	9 46	4 36
Maros-Ludas . . .	10 18	5 08	10 18	5 08
Maros-Bogát . . .	10 29	5 19	10 29	5 19
Csapó-Radnóth . .	11 13	6 05	11 13	6 05
Nyárádtó	12 02	6 54	12 02	6 54
M.-Vásárhely . . .	12 26	7 18	12 26	7 18

Tövis—gyulafehérvár

Allomások.	Vegy. von. 212. sz.		Vegy. v. 214. sz.	
	Minden nap	óra perc	Minden nap	óra perc
Tövis (vendéglő) Ind.	2 39	8 20	2 39	8 20
Gyulafehérvár (v.) Erk.	3 11	9 10	3 11	9 10
Gyulafehérvár (v.) Ind.	3 26	—	3 26	—
Arad Erk.	11 50	—	11 50	—

Kapus—nagyseben

Allomások.	Vegy. v. 312. sz.		Vegy. v. 316. sz.	
	Minden nap	óra perc	Minden nap	óra perc
Kapus (vendéglő) .	11 10	4 25	11 10	4 25
Nagy-Selyk	11 49	5 02	11 49	5 02
Ladamos	12 34	5 45	12 34	5 45
Vizakna	1 14	6 28	1 14	6 28
Nagy-Szeben . . . Erk.	1 41	6 50	1 41	6 50

Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

G. L. DAUBE ET CO

közp. hirdetési irodája

a németországi és külföldi lapok részére

BÉCSBEN

és a bel és külföldi minden nagyobb városaiban

Átvesszük mindennemű jelentéseket a világ összes lapjaiba Szakiratokba, Naptárakra stb.

Pontos elintézés. — Legelőszőbb szolgálattétel.

Megbízásoknál a lehető legnagyobb engedelmény.

lapok névjegyzéke ingyen bérmentve.

Sz. 1384—1881.

polg.

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék, mint birtokrendezési bíróság részéről közhírré tétetik, miszerint Oláh-Kocsárd község többi birtokosai ellen nevezett község határtagositása megengedhetősége iránt folyó 1881. év márczius hó 11-én 1384. polg. szám alatt beadott kérvény következtében tárgyalási határrapul idei május hó 9-én délelőtt 10 órára Oláh-Kocsárd község házához tüzetik ki, mikorra Oláh-Kocsárd község összes birtokosai és érdekeltek jelen hirdetmény útján oly figyelemzetéssel idéztetnek meg, hogy a jelen szám alatt beadott eredeti kérelem egyik példányát a kir. törvényszéknél a hivatalos órákban megtekinthetik.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1881. márczius 19-én tartott üléséből.

(197)

2—3

Vizgyógyászati jelentés.

A 17 év óta fennálló

kolozsvári vizgyógy-intézet

alólt vezetése alatt dr. Szombathelyi József úr közreműködése mellett f. év május 1-ső napján a „Diána-fürdő” helyiségében ufolag megnyitattik.

GYÓGYESZKÖZÖK: 1. PRIESSNICZI VIZ-GYÓGY-MÓD. 2. AZ EGYESITETT SCHROTH PRIESSNICZI GYÓGYMÓD. 3. ÁGYGŐZFÜRDŐK. 4. NAPFÜRDŐK.

Kolozsvárt, 1881. ápril hóban.

Vélis Simon,

természeti (viz) gyógyász, orvos, sebész, szülész és szemész. A „kolozsvári vizgyógyintézet” gyógyászati vezetője. B. magyar u. 35. sz.

(198) 1—6

6 huzás. Ingatlanokban 6 huzás. biztosított

3% Záloglevél-sorsjegy

á 100 forint,

a cs. kir. szab. osztr. földhitelintézetől

évi 6 huzással, mindenkor

Főnyeremény 50,000 forint.

A legkésztelenebb biztosságot nyújtja, miután minden 100 fti névleges értékű kisorsolt záloglevéllel még egy jutalék-élvezeti szelvény is jár, amely a kisorsolásig minden huzásban részt vesz és értéke már ma 30—35 ftrra szabatik.

Ezen legelőnyösebb záloglevél-sorsjegyek, melyek eléggé nem ajánlhatók, egyuttal egyike a legelőszőbb sorsjegyeknek Osztrák-Magyarországban, mert egyetlen sorsjegy, mely agio-ráfizetés nélkül kapható és mindemellett biztossággal számíthatni ezen rendkívül értékes papírnak értékelkedésére.

Pontosan kiszámítva ezen sorsjegy

9 %-os kamatot hajt

miután az évi 6 igérvény értéke, darabját csak 1 ftrtal számítva, 6 fti, a kamat 3 fti, tehát 9 fti járulékal áll elő.

Mi ezen sorsjegyeket pontosan, a hivatalos napi árfolyam szerint (most 100 fti) adjuk, bérmentve járulékal és költség nélkül, havi részlet fizetésre is.

10 részletre á 10 fti =

100 fti,

egy utolsó részlet per

5 fti,

összesen tehát

105 ftiért.

10 ftrnyi részfizetésnek a vevők kívánatára évi 4 1/2 %-ért a sorsjegyeket letétbe tartom.

Igérvények a közelebbi huzáshoz 1881. évi ápril 15-én 1 fti és bélyeg.

NYITRAI ÉS TÁRSA

Budapest, Dorotya-utca 6. sz.

A jutalék-kölesöntörlesztések községek, testületek, nevelőintézetek, nyilvános felügyelet alatt álló intézetek gyűlmesőző alaptőkéül, továbbá letétpénzüll és katonatiszti házassági óvadékal használhatók. (Alapszab. 86. §.)

Az ifjúság szépségét a legkésőbb aggkorig megóvni, minden hölgy főfeladata,

mely kiválóan föltételezi a bőr legodonosabb ápolását. Ennek tisztá és gyöngéd megtartása, imdntása és frissítése, foltok vörösség, szeplő és minden bőrsenny eltávolítása, ngymint különösen a ráncok és radók azonnali és tartós megsemmisítése, kiválóan eszközölhető az annyira kitűnő, hatásában meglepő

RAVISSANTE

du dr Lejosse á Paris

hivatalosan megvizsgált egyetlen ártalmatlan bőrápoló szer által. Paris, London, Bécs, Budapest elegáns hölgyvilágának legértékesebb toilette tiika a fiatal kor frissességének az aggkorban való megtartatása: ezerszeresen jónak bizonyult, és mint első szépiőszert egy hölgynek pipereasztaláról sem szabad hiányoznia.

Egy nagy eredeti üveg ára 2-50 Egy kis eredeti üveg ára 1-50 (használati utasítással.)

Ravissante szappan

a legjobb és leghíresebb ilatos mosdó szappan a bőr szépiése és javítására. Használata után a bőr bárszony finom lesz, és igen kellemes szagot tart meg. — Sokáig tart és ki nem szárad, a ki egyszer megkísérettette, az soha soha többé nem használ más szappant.

Egy doboz (3 db) ára 1 fti 35 kr. egy db. 50 kr.

Ravissante arczpor.

A párisi és londoni hölgyvilág: valamint a legtöbb művészno legkedveltebb arczpora. Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, hogy a POUDE RAVISSANTE felülmulthat-

lan, igen jól tapad, láthatatlan, és természetes üdöséget ad a bőrszínnek tehát legjobban ajánlhatjuk.

Nagy doboz ára 1 fti. Kisebb 60 kr. fehérv vagy rózsaszínű.

Felül multhatatlan és teljesen ártalmatlan a

RAVISSANTE FOGPOR

mely a fogakat hófehérré tisztítja, odvasodástól és büzdéstől megóvja.

Savmentes semlegesítő, vízben oldó alkatrészekkel bir, a fogak tökéletes tisztítását lehetővé teszi, s azok mellett természetesen szőket és fényőket megtartják, és sem vegyileg, sem erőműlileg nem lesznek megtámadva: a könnyenverző foghus természetes erejét megkapja a száj pedig kellemesen föl lesz frissítve. Egy doboz ára 50 kr.

A ki szép és egészséges fogakat óhat, az győződjék meg mihamarabb egyetlen kísérlet által, hogy mily kitűnő, majdnem csodálatra méltó hatásu a

Ravissante-szájviz.

Minden savaktól mentes, s a fogak ápolására legalkalmasabb éltető és balzsamos növényanyagokból készíte. — Általa a foghus megerősödik, a fogak zománcza ápolva, a rothadás elkerülve lesz. 10 csepp elégséges belőle egy kortyvízzel, mely vegytőllekal a fogak bevégzett tisztítása után, a száj jól kiöbltetik és soha sem kellend fogfájásban szenvedniük.

Nem létezik más készítmény, mely mindennapi használatnál oly hasonlithatlan jó eredményt biztosítana a fogak szépségére és fentartására nézve, mint a Ravissante szájviz, mely a fogakat oly veszélyes fogkölerakodását, és a száznak a legkellemesebb frissességét és üdöséget kölcsönözi.

Egy eredeti üveg ára 1 fti.

Valódi minőségben, nagyban és kicsinyben kaphatók a központi főraktárban

Schwarz Friderika, ilatgyógyszertárában

Budapest, városháztér 9. szám, „Haris-bazár”.

(328)

31—50

Levélbeli megrendelések a pénz beküldése vagy utánvétel mellett postafordultával teljesíttetnek.

Raktár Kolozsvárt: Valentini Adolf, és Biró János gyógyszerész uraknál és a legtöbb ideki ilatszert- és gyógyszerárakban.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.